

Møte i biblioteksystemleverandørgruppa 2. november 2023

Nettmøte, arrangør: Bokbasen

Deltagere:

Axiell

Ellen B. Grinnen ellen.grinnen@axiell.com

Bibliotek24

Trygve Kikut trygve.kikut@vtfk.no

Bjørn Kjetil Fredriksen bjorn.kjetil.fredriksen@rogfk.no

Bibliotekservice

Thomas P. Johnsen thomas@bibliotekservice.no

Bibliotek-Systemer

Roger Niva roger@bibsyst.no

Sveinung Monsen sveinung@bibsyst.no

Tore Morkemo tore@bibsyst.no

Biblioteksentralen

Elise Conradi elise.conradi@biblioteksentralen.no

Bokbasen

Fride Fosseng (referent) fride@bokbasen.no

Kevin Gulliksen Berghagen kevin@bokbasen.no

Libriotech

Magnus Enger <magnus@libriotech.no>

Nasjonalbiblioteket

Inger Stenersen, inger.stenersen@nb.no

Hilde Høgås hilde.hogas@nb.no

Sverre Bang sverre.bang@nb.no

Tom Kristian Olsen Tom.Olsen@nb.no

Reindex

Martin Hultén mh@reindexknowledge.dk

Sikt

Asbjørn Risan asbjorn.risan@sikt.no

Systematic

Helle Lauridsen helle.lauridsen@systematic.com

Maria Stenholdt Christensen maria.stenholdt.christensen@systematic.com

Stefan Midtgaard stefan.midtgaard@systematic.com

Tind

Kenneth Hole, kenneth@tind.io

Agenda:

1. Referat fra forrige møte
<https://biblev.no/Referat-2023-05-03.pdf>

Referatet blei godkjent.

2. Valg av referent: Fride Fosseng, Bokbasen.

3. Statusrunde

- a. **Axiell**

Axiell avholdt brukermøte for sine kunder i uke 43. Det var mange deltagere og god stemning.

Quria: oppdatering som skal ut til kundene i midten av november er klar, inkludert statistikkforbedringer for rapportering til neste år. Det planlegges også en release i midten av januar, dette kommer Axiell tilbake til. Dette vil inkludere oppdateringer og funksjonalitet som har med nasjonalt lånekort å gjøre.

- b. **Bibliotek24**

Bibliotek24 er i ferd med å finne ei løsning for overgang fra prosjekt til drift.

Biblioteka kan nå bestille det de ønsker av de tjenestene Bibliotek24 tilbyr.

Det er ansatt en person i 50% midlertidig stilling fra 1.2.2024. Dette vil frigjøre tid til andre oppgaver.

E-bøker og lydbøker – hva kan man få til av sentralisering av oppgaver.

Etterspurte dokumentasjon for bibliotek kortet som kan gi bedre adgangskontroll som ikke er IP-basert. NB bekrefter at dokumentasjonen vil bli sendt ut på nytt.

- c. **Bibliotekservice**

For Tidemann biblioteksystem er det jobbet med mobile løsninger og diverse utvikling.

- d. **Bibliotek-Systemer**

Jobber med videreutvikling av Biblioofil.

Anbudskonkurranser tar tid, Bibliotek-Systemer har deltatt i en del anbud i forbindelse med Meråpent.

Jobbet med også med utvikling i forbindelse med bibliotek kortet.

Depotbiblioteket er en kunde som har en god del ønsker rundt spesielle funksjoner, så det har blitt jobbet med dette.

Jobber også med automatisk avlevering av årsstatistikken til NB, og ser på månedlig avlevering av statistikk. Kommer på plass i løpet av november.
Utvikler API-er i samarbeid med BS, som BS og Redia spesifiserer til Open Library API.

e. **Biblioteksentralen**

Arbeider med formidlingsplattformen Libry content, en tjeneste for folkebibliotek.

Jobber med å foreslå felles standarder for utveksling av bibliotekenes data om beholdning, lånere, logistikk m.m. Dette gjøres i samarbeid med Redia i Danmark. Fokus på gjøre det mulig for flere å utvikle tjenester for bibliotek på tvers av biblioteksystem.

Open Library Api vil bli publisert i løpet av de neste dagene. Sender lenke når det er klart.

f. **Bokbasen**

Fokus på oppgradering og bygging av alle interne system, inkludert system for entitetsbasert katalogisering, API-er for utveksling av metadata og søkesystemer for bokhandel, forlag og andre kunder.

Samarbeider med Biblioteksentralen for å komme fram til et format for å utveksle metadata om verk.

Fokus på å utarbeide felles statistikk for bokbransjen, og har i 2023 levert statistikk for norske strømmeaktører for første gang.

g. **Libriotech**

Har for det meste burkt tid på support og onboarding av nye kunder.

h. **Nasjonalbiblioteket**

Metadatabrønn og overgang til entitetsbasert katalogisering

Utvidet nasjonal bibliotekstrategi som gjelder ut 2025 har fått en ny formulering:

«Nasjonalbiblioteket skal realisere en infrastruktur som legger til rette for en overgang til sentral produksjon og deling av metadata for norske bibliotek. Overgangen vil skje gradvis ved at det etableres sentrale autoritetsregistre og vokabularer, at det defineres standarder for utveksling og deling av data og at det etableres system som gir sentral tilgang til metadata ett sted – en metadatabrønn.»

I praksis er dette slik NB har jobbet til nå og vil jobbe framover. I år har NB fortsatt arbeidet med applikasjonsprofiler for RDA Official. Disse skal definere hvilke entiteter og vokabular som er anbefalt, hva som er obligatoriske data, osv. Profilen for språkbaserte verk nærmer seg ferdig. NB har tatt et initiativ overfor Bokbasen og Biblioteksentralen for å synkronisere profilene med dem. Den norske katalogkomité er også med og gir råd, og vi vil legge fram arbeidet der på neste møte over nyttår. I dette arbeidet ligger også grunnlaget for en overgang til entitetsbasert katalogiseringspraksis – med eller uten metadatabrønnen. NB vil sørge for at det blir levert data i MARC 21 i lang tid framover, men for de bibliotekene som ønsker og for

de biblioteksystemene som kan, skal det finnes standarder og regelverk som kan tas i bruk.

Ut over dette inneholder utvidet bibliotekstrategi også punkter om tilgang til digitalt innhold og formidlingsløsninger.

Nytt forvaltningssystem for audiovisuelle samlinger

Arbeidet med å innføre Axiell Collections som forvaltningssystem for de audiovisuelle samlingene fortsetter. Det er noe forsinket, men går jevnt og trutt framover mot en overgang i 2024.

ISNI

1. juli 2023 ble Nasjonalbiblioteket offisielt et ISNI Registration Agency. Foreløpig tildeler NB ISNI manuelt, men sammen med Sikt planlegger NB neste år et opplegg som mer automatisk skal sende forespørsler om tildeling av nye ISNI. Det vi bety en forbedring av datakvaliteten i Felles autoritetsregister for personer og korporasjoner.

Felles autoritetsregister for personer og korporasjoner

Her planlegger NB i samarbeid med Sikt en nødvendig oppgradering neste år for å holde de interne registreringsgrensesnittene i live. I tillegg skal man få til en automatisk uthenting av nye autoritetsposter for å sende dem til ISNI-tildeling. Når dette er på plass, skal alle nye (og oppdaterte) autoriteter tildeles ISNI løpende. Man skal også sørge for at autoritetene blir tilgjengelige som nedlastbare/innhøstbare datasett og via API - både som autoritetsposter i MARC 21 og som lenkede data.

Metadatalleveransen

Avtalen med Biblioteksentralen om produksjon av metadata til bibliotekene er forlenget fram til 1. november 2024. Det er siste mulige tidspunkt for forlengelse av den eksisterende avtalen, og NB gjør nå en vurdering av hvordan leveransen skal rigges etter denne datoen.

i. **Reindex**

Har få bibliotek kunder i Norge, i hovedsak privatbibliotek og vitensbaser. Hovedsakelig med på møtet som observatør.

j. **Sikt**

NNCIPP og problemer med Alma-implementeringen

Se punkt 7 i referatet.

Digital pliktavlevert materiale

Store mengder musikkposter lastes inn i Alma og Oria hver natt. Det dreier seg om et etterslep av poster som kom inn til NB før automatisk integrasjonsløsning var på plass fra våren 2023.

Tidsskrift

Sikt bistår BOTT-universitetene i arbeidet med samlingsforvaltning av trykte utenlandske tidsskrift. Målet er å frigjøre hylleplass, samtidig som man sikrer at eksisterende tidsskrift fins på minst et av universitetene Sikt bistår med datagrunnlag

for arbeidet med å se på hva som kan kastes eller overføres mellom universitetene.

Pålogging til Oria

Sikt jobber sammen med NB om å erstatte BIBSYS-Feide for pålogging til Oria med biblioteknummer. Klart for testing.

Nasjonalt vitenarkiv

Arbeidet med å implementere Nasjonalt vitenarkiv (NVA) for registrering av vitenskapelige artikler er i slutfasen. Dette skal erstatte Brage og Christin. 17 institusjoner har allerede begynt å ta i bruk NVA. Se info på nettside <https://sikt.no/aktuelt/plan-innforing-av-nasjonalt-vitenarkiv-er-bestemt>

GDPR og universell utforming

Systemene må overholde kravene i regelverket, også de som er kjøpt, og man er i ferd med å sjekke dette nå.

System for Bibsys-konsortiet

Bibsys-konsortiets kontrakt med Ex Libris varer ut 2025, og arbeidet med å velje et nytt, framtidig system fortsetter.

k. **Systematic**

Har vært live med system for Deichman i seks måneder.

Systematic er i gang med å få de siste leveranser for norsk infrastruktur på plass. Fjernlånssamarbeidet har vært litt utfordrende, men man er i ferd med å avklare de siste tingene nå.

Når det gjelder nasjonalt låneregister og integrasjon med dette, har litt knapp dokumentasjon gjort det vanskelig, siden test og produksjon har vært ulikt. De siste detaljene er på plass og på vei ut nå.

l. **Tind**

Norsk biblioteksystem som er ca 10 år.

NAVs bibliotek er det første norske biblioteket som tar i bruk Tind.

Tind har jobbet med å implementere dette hos NAV i år. Går live i desember 2023, data er migrert fra Alma.

Systemet er et digitalt arkiv og en publiseringsplattform i tillegg.

NAVs bibliotek er ikke et offentlig bibliotek, så det foregår ikke mye deling av poster.

4. **Nasjonalt låneregister og bibliotekket**

Meldt inn av Nasjonalbiblioteket.

NB jobber med tilkobling til folkeregisteret, og håper dette er klart ved årsskiftet.

Brukerne kan sende spørsmål til bibliotekket@nb.no, men det kommer få spørsmål. Oversettelse av nettstedet til engelsk og nordsamisk starter i desember.

For ekstern autentisering av lånere i nasjonalt låneregister bør man bruke en standard

autentiseringsprotokoll som OpenID Connect.

Hvert system trenger kun å støtte OpenID Connect for nasjonale lånere, på kjøpet får man da at man kan bruke ID-porten for autentisering. Dokumentasjonen er klar og sendes ut når det er klart til testing.

Tidemann: har lagt til rette for alt dette, selv om alt ikke er ferdig programmert.

Stefan, Systematic kommenterer at det er uheldig at det legges opp til at låneren selv skal bestemme sikkerhetsnivået på sin konto. Det bør være systemet som bestemmer hva sikkerhetsnivået skal være.

NB svarer at dette er noe de vil se på snarlig, og at man bør tvinge lånerne til å gå bort fra pinkode.

En del leverandører og bibliotek har gitt tilbakemelding om at de syns det er vanskelig å sette et generelt sikkerhetsnivå, fordi det kommer til å bli klager. De fleste tjenester man logger seg på nå har det krav om sikre passord, og dette bør være et godt nok argument til å innføre det også her. Det er lånerens personopplysninger man beskytter. Dersom man må ha pinkode pga Meråpent e.l., kan man legge opp til ulike sikkerhetsnivåer for ulike tjenester.

Bibliotek-Systemer og Bibliotek24 er enige i at OpenID Connect er ei god løsning for å få et høyere sikkerhetsnivå.

Bibliotek24 arbeider med å innføre SSO for tilgang til digitale innhold, og dette er et skritt i riktig retning.

NB ønsker tilbakemelding på følgende spørsmål. Spørsmålene er også sendt pr epost til systemleverandørgruppa (send svar til Inger Stenersen innen 20.november):

Sikkerhetsnivå for autentisering

- Støtter systemet ID-porten?
- Kan systemet støtte både pinkode og passord?
- Dersom pinkode og passord ikke støttes, vil den nye løsningen som er under utvikling, altså OIDC være til hjelp? Er det noen som planlegger å gå for den?

Nummerserier

NB trenger å sikre at bibliotekene ikke bruker nummerserier som er bestilt av andre bibliotek. Systemene må kalle en REST-service/Webservice før de utsteder et nytt nasjonalt lånekort for å sjekke om biblioteket har rett til å utstede dette kortet.

Kan systemene støtte dette?

Unødvendig oversending av personopplysninger

Bibliotekene skal bare få tilgang til fulle opplysninger om nasjonal låner når låneren er tilknyttet biblioteket. Er alle systemene i mål med dette?

Oppdatering av låneropplysninger

Når en låner endrer sine opplysninger et sted bør de oppdateres hos alle, helst med sanntid synkronisering. Er systemene i mål med det?

Nasjonalbibliotekets videre planer for 2023

- Sende ut databehandleravtaler til alle bibliotek som bruker det nasjonale lånerregisteret, samt alt underlag de vil trenge.
- Samle, oppdatere og legge ut relevant dokumentasjon/krav til systemleverandørene på bibliotekutvikling.no
- Jobbe videre for å få på plass lovendring/forskrift som gir bibliotekene adgang til å fastslå forbindelsen mellom barn og foresatte.

5. **Statistikk på ISBN-nivå**

Oppfølging fra møte avholdt 2.5.2023.

I tillegg til årsstatistikk er det et ønske om å utvikle felles utlånsstatistikk for alle bibliotek i Norge.

Hvert system må levere tall samlet for sine bibliotek. Det er sendt ut en spesifisering om hvordan NB vil ha det.

Flere har gitt tilbakemelding om at det hadde vært enklere å levere statistikken via API-er. NB sier at de ønsket å finne ut om denne måten å levere på var mulig, men at de legger opp til å tilby dette. Før dette er på plass ser NB på om det kan opprettes et ftp-område for levering av statistikk, som erstatning for å levere på e-post.

Bedre statistikk for utlån i bibliotek er i tråd med lesestrategien til Kulturdepartementet, og det er signalisert at det vil komme et krav om å levere dette.

Tidemann leverer allerede statistikk hver måned.

Tind og Sikt stiller spørsmål om denne statistikken kun gjelder utlån i folkebibliotek, Bibliotek24 lurer på om skolebibliotek vil bli inkludert.

Nasjonalbiblioteket har ikke lenger ansvaret for å samle inn statistikk fra skolebibliotekene, så den vil ikke inkluderes her.

På sikt vil det være interessant å inkludere statistikk fra UH-sektoren og fagbibliotek. Men Nasjonalbiblioteket vil i første rekke konsentrere seg om å få på plass en løsning for statistikken fra folkebibliotekene.

Stefan, Systematic: bibliotekene må gi et samtykke eller gi beskjed til systemleverandøren om at slike statistikkdata skal leveres automatisk til NB. Dataene er det enkelte biblioteks eiendom.

Bibliotek må også gjøres oppmerksomme på at avleverte data blir offentlig tilgjengelig for aktører utenfor NB, og godkjenne at tallene kan deles.

Bokbasen, Kevin: Bokbasen jobber med å utarbeide statistikk for bransjen, og har nå utarbeidet statistikk for de norske strømmektørene.

Det er stor interesse blant forlag og forfattere rundt en mer komplett statistikk for norske utgivelser, inkludert innkjøp til og utlån i bibliotek. De ønsker å få bedre tall på hva bibliotekene kjøper inn, og hva som blir utlånt.

Bokbasen er interessert i å kunne få tilgang til innkjøps- og utlånsstatistikk på tittelnivå, men

presiserer at en slik detaljert statistikk over utlån rapportert på tittelnivå (ISBN) kun vil gjøres tilgjengelig for det enkelte forlaget som har gitt ut utgivelsen. Bokbasen kan levere tall for utlån av e-bøker og lydbøker i norske bibliotek, som skjer gjennom Bokbasens løsninger for dette.

Nasjonalbiblioteket ønsker seg en månedlig rapportering som inneholder samlede tall for alle bibliotek innen et biblioteksystem.

Rapporten skal inneholde:

Antall utlån; ISBN; Tittel; Ordningsord; Utgivelsesår; Skjønn/fag; For barn/for voksne; Lånerkategori.

Ønsker svar innen 1. desember fra systemene (også sendt ut via e-post):

Kan systemet levere en slik statistikk?

Når kan slik statistikk leveres?

6. **Autentiseringsløsning for Basebibliotek – status og veien videre**

Innmeldt av Nasjonalbiblioteket

Bibsys/Feide-erstatning. Vil fortsatt logge inn med bibl nr fra base bibliotek, blir en slags sso mot oria med base bibliotek-brukerne. Jobber med dette nå.

Eksport av data, hva skal være med.

Mulig å se på poen id connect på sikt

Stefan: er dette noe bibl formidlingsløsning også kan bruke, autentisering via dette?

Foreløpig kun sett på oria-pålogging.

Dersom dette brukes flere steder, kan man se på dette når det gjelder flere steder.

Vil være interessant for Systematic og de som leverer formidlingsløsning på topen av systemet.

Hilde: skal se på å erstatte dagens autentiseringsløsning generelt og erstatt med noe sikrere.

Det som pågår nå er første fase.

Viktig med sikker innlogging.

7. **NNCIPP og problemer med Alma-implementeringen / Erling Fossan, Sikt**

Systematic har rapportert flere avvik fra gyldig XML på meldinger som sendes fra Alma.

Vi har også oppdaget ifm bestillinger fra Alma til Bibliofil Depot at barcode ikke blir med når det bestilles tidsskrifthefter for lån eller kopi, selv om barcode er lagt inn fra biblioteket som bestiller.

Det kommer flere rettelser fra Ex Libris i november for å få meldingene gyldig. Med rettelser kommer meldingene mer i samsvar med eksemplene fra dokumentasjonen som systemleverandørene har arbeidet ut fra, den dokumentasjonen som ligger på Bibliotekutvikling (<https://bibliotekutvikling.no/kunnskapsorganisering/norsk-ncip-profil/>). Rettelsene bør ikke skape problemer for de øvrige leverandørene.

Det gjenstår et par problemer som først blir løst neste år, altså ikke i november 2022:
Fjerne Ext.Volumes og Ext.Issues på artikkelbestillinger, benytte Notes-elementet i stedet
Inkludere Barcode i alle bestillingsmeldinger der barcode på er oppgitt på bestillingen

Når det gjelder NNCIPP, som er norsk profil av NCIP-standard, har det vært en forutsetning fra starten at den skal holde seg innenfor den generelle standarden, dvs være et subsett av denne:

http://www.niso.org/schemas/ncip/v2_02/ncip_v2_02.xsd

Ex Libris tilstreber nå å innrette seg etter dette.

Neste møte avtalt til 2. mai 2024